

ERG VEEL MOOIE HERINNERINGEN PERIODE 1959 - 1962

Op een prachtige warme zondagmorgen rijden we via de Amerongse Berg Amerongen binnen waar mevrouw Anje Hielema-Hensens woont. We zijn hier omdat 'juf Anje' een vroegere groepsleidster van het jongenspaviljoen (JP beneden) is geweest.

JP 1 of JP beneden, zoals het ook wel werd genoemd, was een paviljoen voor de jongere jongens, zo tot een jaar of veertien. Jaap woonde daar in die tijd ook, weliswaar in een andere groep, maar ze kwamen elkaar natuurlijk wel tegen. We hebben haar tijdens de reünie van 2014 ontmoet en we wilden wat bijpraten, maar daar ontbrak de tijd voor en we spraken af dat we een keer op bezoek zouden komen. Inmiddels is het 2017 en nu zijn we eindelijk waar we wezen moeten. We staan in de hal van een appartementencomplex en komen erachter dat we geen idee hebben in welk appartement ze woont. We kijken om ons heen, zien niemand en uit de naambordjes worden we ook geen wijs. We zijn op zoek naar Anje Hensens, maar zo heet ze al in geen jaren meer. Goede raad is nabij, want een eindje verderop steekt een mevrouw haar hoofd om de hoek van een deur en roept: "Hallo, jullie moeten vast bij mij zijn!" Dat hopen wij van ganser harte en onze hoop blijkt terecht. Het is juf Anje. Ze had een paar vreemde mensen voorbij zien komen, ze verwachtte ons en dus was een en een twee. We worden heel hartelijk welkom geheten en al gauw begint ze te vertellen over haar leven in De Glind. Ze weet nog heel veel uit die tijd en dat vinden wij toch wel bijzonder. Tenslotte heeft ze er maar drie jaar gewoond en is het heel lang geleden. Ze heeft er veel plezier gehad en daar praat ze graag over:

Anje Hielema-Hensens vertelt: 'Ik was twintig jaar toen ik als groepsleidster op JP beneden kwam werken, dat was wel jong en toen ik later dat jaar jarig was, moest ik van Monna Bolt, zij was hoofdleidster op het JP, zeggen dat ik vijftientwintig werd. Daar traptten de jongens echter niet in. Ik heb met zoveel plezier in De Glind gewerkt, ik kon heel goed met de jongens opschieten. We deden vaak leuke dingen en we grepen alles aan om een feestje te maken. Op zaterdag ging ik vaak lopend met de groep naar Hamersveld, daar is een kanaaltje en een bunker. Daar konden ze prachtig spelen. Het polsstokspringen heb ik van de jongens geleerd. Om twee uur liep mijn dienst af en dan kwam mijn collega op de fiets daarnaar toe en ik ging op die fiets terug, dan konden de jongens blijven spelen en later met mijn collega teruglopen. (Opmerking Jaap: Het was wel een klere-
end trouwens.)

Ivanhoe: Op zaterdagavond moesten we een half uur zingen in de kerk, maar om half acht kwam Ivanhoe op de televisie. Op het eind van de zangdienst gingen de jongens steeds sneller zingen. De organist kwam er hijgend achteraan en voor het laatste woord gezongen was, gingen de jongens er als een speer vandoor om het beste plekje voor de tv te bemachtigen. Er was een televisie voor alle jongens en de beeldschermen waren in die tijd maar klein. Er stond ook een soort divanbed op de groep waar een wandkleed boven hing. Het door Van Holland getekende wandkleed heb ik samen met de jongens gemaakt met onder meer lapjes, veren en raffia. Van Holland had er een

indianenstam op getekend.

Een stoeipartijtje : Op een keer had ik met stoeien Bert Rietstra op de grond gekregen, dat was wat, hij gold als heel sterk. Het ging als een lopend vuurtje door de groep. Zelf had ik niet zo in de gaten dat het bijzonder was, maar de jongens wel. Daar hadden ze respect voor. Ik had wel 'pit in de mouwen'.

De vaarvakanties: Waar ik hele goede herinneringen aan heb, zijn de vakanties op de boot van Gideon van Baalen. Dat gebeurde elk jaar en dat was elk jaar feest. Het was heel primitief op die boot, want het was eigenlijk een vrachtschip, maar dat gaf allemaal niks. We hadden zoveel plezier. Kijk maar, het plezier spat van de foto's af. Er werd in het ruim geslapen, maar daar kon ik niet in, ik was te lang. Ik moest boven slapen. Ze noemden me Psalm 119 (is een hele lange), ik had een kleine collega, Janneke heette ze, zij werd Psalm 117 genoemd (is dus een korte). In 1961 gingen we met de boot naar Deventer waar toevallig ook mijn ouders woonden. Daar heb je waarschijnlijk dat briefje aan Monna Bolt geschreven waar je het over hebt. (*Opmerking Jaap: Ik begreep al niet dat ik met jou in Deventer was geweest.*) Dick Verboom, een vroegere bewoner van het JP kwam ons een keer tijdens zo'n reis op zijn motor opzoeken. Hij logeerde soms nog op het JP boven en hij was van dezelfde leeftijd als de groepsleidsters. Hij nam ons om de beurt mee voor een ritje achter op die motor. Ik hield wel van snelle motorritjes! Wil, een collega, niet, maar dat kwam ook omdat ze Dick niet wilde vasthouden en dat moet natuurlijk wel als je hard rijdt. Ze schreeuwde tijdens zo'n tochtje naar hem: "Op mijn graf graag een witte roos!" Hij kon daar niet om lachen. Op de boot moest natuurlijk ook gegeten worden en zo meerden we de eerste morgen af bij de Heksenwaag in Oudewater waar we broden voor het weekend insloegen. Dat brood rook zo lekker. De rest van het eten hadden we meegenomen van de stichting. Wielinga en Gideon van Baalen vroegen me op een keer of ik kon zwemmen en nadat ik "Ja" had gezegd, gooiden ze me zo over boord, maar ik was gekleed in een dikke trui, een lange broek en juchtlere schoenen. Ik zonk als een baksteen en het duurde lang voor ik weer boven kwam. De heren zaten wel even in de rats. Het viel nog niet mee om weer in de boot te klimmen, want er was geen trappetje of zoiets. De mannen hebben me later weer op de boot getrokken, zo galant waren ze ook wel weer. Tijdens een uitje kwamen alle jongens ineens heel dicht om me heen staan, de groep bestond uit zo'n twaalf of dertien jongens en even is dat wel aardig, maar na een poosje benauwde me dat toch wat. Ik vroeg: "Wat is dit?" Het antwoord was: "Heeft u die man niet gezien? Hij houdt u steeds in de gaten. Wij beschermen u."

Niet geschikt voor jeugdigen: Vlakbij het paviljoen was een bos waar we veel speelden, we slopen op onze buik over de grond en verzonnen van alles. Op een keer hadden de grotere jongens een vriend stelletje gezien. Die kwamen naar me toe en zeiden: "Juf, u moet die kleine jongens even bij u houden, want daar ligt een stelletje te vrijen."

Alleen krotten en geen bieten: Eten was natuurlijk belangrijk voor de jongens. We hadden elke week hetzelfde eetschema en daar kwamen elke week bieten op voor. Voor Dicky Oosthoek was dat een probleem, want die lustte alleen krotten en geen bieten. Dat is ook nooit veranderd. We hebben

hem niet duidelijk kunnen maken dat dat toch echt dezelfde groente is met een andere naam. Op zondag kregen we appelmoes en yoghurt, dan at hij voor de hele week, want hij lustte immers geen bieten! Op brood kregen we vaak gestampte muisjes en dat brood moest natuurlijk gesmeerd worden, maar dat was gesneden terwijl het nog te vers was, daardoor plakte het helemaal aan elkaar.

Wonen en werken: Als groepsleidsters hadden we boven in het jongenspaviljoen een kamertje, dus als we een paar dagen vrij waren, dan gingen we naar huis. Ik ging op de fiets naar mijn ouders in Deventer. Dat was 59 kilometer en drie uur fietsen. Ik was dan een dag thuis en fietste op de derde dag weer naar de stichting. Soms kwamen mijn ouders een dagje op bezoek. Ze kwamen op de Zündapp (brommer) uit Deventer, mijn jongere broertje en zusje zaten tussen hen in. Zo ging dat in die tijd. Contacten met andere paviljoens en met pleeggezinnen waren er eigenlijk niet. Alles was gericht op het eigen paviljoen. De gemeenschappelijke dingen waren feesten, bijvoorbeeld kerstfeesten, dan lagen er witte lakens op de tafels met linten er overheen. We hadden wel contact met sommige collega's van andere paviljoens en de medewerking van 'boven' (directie) was heel goed. Er werd regelmatig even overlegd. Als er problemen met de jongens waren, werden die besproken.

Het vertrek en mijn verdere leven: In 1962 moest ik stoppen met mijn werk in De Glind. Mijn moeder had me thuis nodig. Ik heb haar een tijdje geholpen, maar toen leerde ik mijn latere man kennen en moest er geld verdiend worden. Ik heb een jaar in Mettray in Eefde gewerkt. Dat is een instelling voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen en daar was het niet prettig werken. Dat lag niet aan de kinderen, maar de samenwerking verliep niet goed. Na dat jaar gingen mijn man en ik trouwen en ben ik gestopt met buitenshuis werken. We kregen vijf kinderen, eerst een tweeling, daarna een 'eenling' en vervolgens weer een tweeling. De kinderen zijn nu 52, 50 en 48 jaar. Zo had ik bijna mijn eigen groepshuis. Er is altijd veel ziekte in ons gezin geweest; auto immuunziektes als MS en Sjögren. Mijn man werd op een gegeven moment afgekeurd, maar hij werkte zo graag in de natuur en met bloemen en planten. Hij probeerde het steeds weer en het brak hem telkens weer op. Nu is hij al een tijd geleden overleden en woon ik hier alleen. Ik ben slecht ter been vanwege slijtage in mijn rug en ik heb een oogziekte waardoor ik slechtziend ben. Ik woon in een appartement van een verzorgingshuis waar ik alle hulp kan krijgen die nodig is, maar gelukkig kan ik heel veel zelf en krijg ik veel hulp van mijn kinderen die in de buurt wonen. We hebben een hechte band samen.' (*Uit interview met Anje Hielema-Hensens*)

Jaap Krediet en Rieke Visser, 18 juni 2017

N.B. Anje heeft een prachtig fotoalbum bewaard uit de tijd dat ze in De Glind woonde, compleet met veel namen en data. We mogen het meenemen om te digitaliseren. Het betreft de periode medio 1959 tot medio 1962. Er zijn vier vaarvakanties met de Willy in beeld gebracht.

(Jongenspaviljoen 1 , beneden, twee groepen)